

Ngày 21 tháng
tư (dù)
năm Giáp Tuất

Lục tinh tân văn

Năm thứ 27
Số 4691

GIAO BÁO

Một năm 12500
Sáu tháng 6.50
Ba tháng 3.50
Mỗi số 0.06

A.313
Cốm nhiệm: LÂM-VĂN-NGỌI
Thay mặt cho bà con Pháp Quốc
ASSOCIATION INTERNATIONALE DE PHRÉMIER
8, Rue Trouche - PARIS (VIII)

THÔ-NHƠN: NGUYỄN-VĂN-CỦA
Mua báo xin trả tiền trước cho
ông Nguyễn-Văn-Cửu.
Gửi bài vò vào ông Lâm-Vân-Ngo.

XUẤT BẢN HẰNG NGÀY
BÁO-QUÁN: 57, Rue Lucien Mossard — SAIGON
Đoạn thời gian: LUCTINH — Ngày thứ tư, 203

Cái mới lưu-tệ của thầy thuốc ta, và sự làm lạc của người uống thuốc

Ở vào cái dời vân-minh khoa-học này, bắt cu muôn học nghè-chí, người ta cũng phải tìm tôi học hỏi cho đến chỗ hoàn-thiên của nghề ấy khi đem ra dùng-không không đến nỗi hãi-sợ sâm-lâm. Mᾶnh là học nghè-lâm hồn, là một nghè-rất quan hệ đến sâm-mang của con người, là cần phải nghiên cứu chính-tíng, học-hồi cho chư-dao tên mơi mong-tau mơi hay danh..., đang là cây.

Nghè-lâm thuốc ở xứ ta xưa không có trường-de làm môt cơ sở duc-nan cho học-trò, thi bao sao nghè-thuốc không môt ngày môt thoi.

Ngày xưa nhà vua còn dùng-vết khoa-chí mảng ống như hóe-còn/cái-chí khuyễn-huong a-tan vi quan, đặt vi sirs. Nêu không chém được dịa-vi ao-mão rầu ria, thi xoay qua nghiên-cu y-hoc dê lâm-ông-lang, ôn-đô cho qua ngày doan-thang. Mây-ông-lang-nuoc ta ngày xưa, đều tham-thông han-hoc, lai dày công-công-hen-cu y-hoc tuy-tan với mây-tay & y-hoc & Thái-tay chuc-thap vam-dau, nhưng o-van-nuoc thi co deu-khoe với thi-en-ha di dung-dyc.

Tu ngay khoa-hoc cung-niep dê bai boi so-hoc chur han-phai dieu-tan, chur han-dieu-tan thi su-hoc thuoc moi-dya qua-dau lam-mat co so. Neu ai co long-ham hoa-y nghiep lam-thuoc, tung-khi den doi-hel duoc-hoa may-mot dieu-mot doong-ong-dang y ma-tho-giao, phai-vay ma-dung mahn-nyuon sau?

Dau-nay moi doi vien-hec ra da thi-day dieu-ro oc ro. Nao la: o-Ngu-van, luyen-khi: « am-dung, hiem, ly » o-thi, thi-tien, hanh, nhiet » o-nghi hanh-sanh khiec » v.v. Ngoai « thanh-lanh-tan-durc » va phap « vong, van, van-thiet » thi nrao hoc-khong-tim-dau cho biet duoc ve « thuc-chit-sanh-hoc », « Giai-phu-hoc ». Ong-thay ching-choi cho môt mo-ly-tueng ve sieu-hinh. Böi-the chen-nen su-hoc-thuoc ta, neu ai co tri-oc, thi-tien ve ly-tueng-tam, hiem-duoc-cai-chi o-an-bi-ctua le-huy-hien-vi, thi mong-go-ket-quai-to, coi ai khong-hoi-hoi-dai-huy-hien bi-ty, tho-thi tha-ho-muon-hieu sao thi-hieu, roi-dau-ra lam-cang-nam-la: le-dit ca-mach chi-tay-cu-tri-ni, le-trung phong-khui, roi-ra bao-nieu vien-cua minh lam-mat-trong mon-y-lai-vao dong-to!

Lam-thuoc-nhat-may-ong lang-ta-xu, ke-cung-con khuyet-diem. Ngay-nay no lai-them-le-xuong-den-bi

Trên trời dưới đất

Cùng lại hời lóc mà ra

Trong sô báo qua qua Thien

Tot binh-viec dia-hai-hoi tot

Noi « binh » hien

binh-kye co-diem Ha-hoa-cua

= PHỤ TRƯƠNG VĂN-CHUỒNG =

Chủ nghĩa lãng-mạn

Chủ-nghĩa lãng-mạn là thế nào?

Nhiều nhà văn thường dùng và thường nói đến bốn chữ chủ-nghĩa lãng-mạn. Cả lâm ngưu không học, không đọc đến lịch sử văn học các nước, như nhữngh là văn-học nước Pháp, không hiểu chủ-nghĩa lãng-mạn là cái gì?

Tôi muốn cho các bạn nêu chia-biết rõ, biết sự của chủ-nghĩa lãng-mạn như nước Pháp là thế nào, thời kỳ lãng-mạn trong văn-học Pháp và những nhà văn-si lãng-mạn của nước Pháp.

Chủ-nghĩa lãng-mạn chính là chủ-nghĩa tự do (liberalism) trong văn-học. Ông Victor Hugo định-nghĩa chủ-nghĩa lãng-mạn là một cuộc cách-mạng của người Pháp trong văn-học (Le romantisme c'est la revolution française en littérature).

Bắt đầu thế-kỷ thứ 18,

người ta gọi « van-si lãng-mạn » (romanticism) những nhà văn da (daout) ra ngoài lối le lanh, khôn-khô « van-thé » (style) của chủ-nghĩa cổ-diễn (classicism).

Ở bên Pháp, chủ-nghĩa lãng-mạn là một cái phan-dong-lực-sắc-chóng với nền văn-học cổ-diễn quoc-gia (classique nationale); còn ở bên Đức và bên Anh chủ-nghĩa lãng-mạn là một cái phan-dong-lực-chóng với tinh-thần cõi-hữu và o-tô-cõi-cõi-chung.

Văn-học nước Pháp theo chủ-nghĩa cổ-diễn, từ đời Phục-hưng (Renaissance). Các nhà vânsi Pháp chỉ bắt chước theo những cái khôn-mùa của người Hy-lạp và người Ý-chung-delgi.

Văn-học nước Anh và nước Đức chỉ dura theo một lối cái cui-cái-tu của chủ-nghĩa cổ-diễn, vì là chư-anh-hưởng của nền văn-học Pháp trong hồi thời-king-hoa trong thế-kỷ thứ 18, nước Đức tách-hair sau khi trai qua một thời-ky-lãng-mạn-một-hồi-van-non-not,

rồi tìm cách dung-hợp chủ-xu-huong và tu-trao-quoc-gia với chủ-nghĩa cổ-diễn.

Ở nước Pháp chủ-nghĩa lãng-mạn phát-nguyên bởi một cuộc cách-mạng-và-dạo-darc, rồi sau một cuộc cách-mang-xâ-hí và chánh-trị lại thay đổi cõi-tu-truong và tinh-cam cõi-nha-van.

Hồi thế-kỷ thứ 18 đã có nhiều nhà văn-xu-phay theo chủ-nghĩa lãng-mạn. Trong số nhà văn này có Jean Jacques Rousseau. Hai nhà văn nổi-dấu Rousseau đang chia là chư y là bá de Stael và Chateaubriand. Tuy chủ-xu-huong khac-nhanh-muc-dac, song họa-hanh van-chi-phung sy co mot vien la neu can.

Thien-chua-giao, doi-Trung-va-doi Thuringo, Cai-hai lam thi-thi (le-lyrisme) song lai, thi-thi de bep tu hoi dai Malherbe vi khoun khò cõi-diễn. Ca-hai dem ban bo cho dan-chiet-biet nien-han-ve NGOAI-quoc va tap-lan cho (inh-thanh) nguoai Phap tinh-nhieu-dream may cuoi khot de y tu triu tot luc ay.

Nhung tinh-thuyet ve lich-

sua cua Walter Scott, nhung thi-van cua Byron, de Norre, quay-Faust cua Goethe, nhung kich-ban cua Schiller va Shakespeare, le Paradis perdu, la Divine comedie, lich-thuyet cua Y pha noh, noti lat i-nung tac-pham cua ngoai-quoc nooc dem ra diich lai, thoat-lai, binh-pham v.d. van-giay binh-tan-cua canh-tan thi Phap-nhieu lam. Chuc-kem den nhung quay-noi te-trielty, sy du-lich da lam cho hanh van Phap de mat sang nhieu hoi n-gioi khac.

Cac diec sua cua chu-nghia lang-mang-syuu vi linh-cam giu ve tinh-truong-và-giau ve nhung syc la-leo-thuoc ve-ly-tri, noi tai la thi-vien cua chau-nhanh-chu-nghia. Roi do trong-cac-pac-phan-lang-myan bo-hanh-huoc-khung-khuan-jun-truyen-lai ve-nhung-dieu nam-khong-chinh-hanh-truong cau-hon-nang.

(Cõn-nho), Cao-minh-CHIEM

Trai-lai, van-hoc nuoc Anh va nioc-hoc cua dia-tro co mot lue cui-tai-cua chu-nghia co-diен, vi da-chu-anh-huong cua nen-van-hoc Phap trong hoi chon-ting-hoa trong thế-kỷ va Louis XIV (siegle de Louis XIV)

Ngoai Anh va nguoai Duc goi « thoi-ky-langs-man » la tuoi-ky-na cau-nhanh van-hoc trong huoc-dao tinh-khinh, khong bat chuc-theo-van-hoc Phap nua. Nhuri la cuoi-thi-ky-thu 18, nroec-Duc tach-hair sau khi trai qua mot thoi-ky-langs-man-mot-hoi-van-non-not,

(Cõn-nho), Cao-minh-CHIEM

Vua roi bao - Le Temps - ben Phap viet rằng:

« Năm 1931 là một năm đáng nhớ trong nền văn-học của ta. ...

... và ta thấy rõ ràng là có một

khoảng hoi bat-sa-qua-tu cho doi

tuoi-nhi con giao-tu cho doi

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong phap/oc am

ky-co mung-nam - ky-kho bi-

chuc-nheo, va rang-tieng noi va

mai-tinh Phap khong

